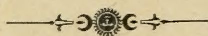
Nūrī, da'vá vekīli

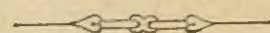
ساقی نامهٔ نوری

Sākī nāme-'i Nūrī

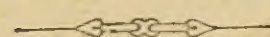
ترکجه بر مقدمه ، فارسی بر منظومه یی حاویدر .

معارف نظارت جلیله سنک ۲۷ مارت ۱۳۲۳ تاریخلی
واون ایکی نومرولو رخصتیله طبع اولنمشدر .

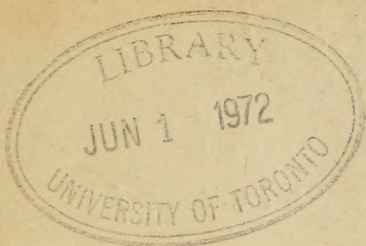

قسطمونی مطبعه سی

سنه

۱۳۲۵

قسطمونی مطبعه‌سی

افادهٔ عاجزانهم :

قدیم ترکلرك دین مبین اسلام ایله مبجل اولدقلری زمانده خط عربی‌ده قبول ایدیله‌رك ، شرق ترکجه‌سی دینیلان اویغور لسانده خیلی ادبیات وجوده کتیرلمش ، و برطاقم شاعر وادیبلر یتشمش ایدی . شوقدر، که او زمانلرده بین الاسلام عربی اسانی لسان فن طانندیغی کبی ، آسیا جهتلرنده زبان ادبی ده فارسی ایدی . شوسببدن طولایی ترك ادباسی لسان مادرزادلرندن زیاده زبان فارسی‌یه اهمیت ویردکارندن ایرانده تشکل ایدن خوارزمیلر لسان رسمی اوله‌رق فارسی‌یی قبول ایتمشلردر .

ملوك اترا کدن، رومده تأسس ایدن دولت سلچوقیه لسان رسمیسنی ترکجه اتخاذ ایتمش ایسه‌ده ترکلرك لسان فنیلری عربجه ، زبان ادبیلری ده فرسجه اولمق ملابسه‌سیله اصل ترکجه‌یه بو ایکی لساندن کلمات کثیره قاریشدیغی کبی ، دولت مشارالیهانك علما وادباسی فارسی‌یی دخی تحصیل ایتمش بولنورلردی . بوجمله‌دن اوله‌رق سلطان علاءالدینك ۶۸۲ رمضان شریفنده ، بنیان رصانت بیان دولت عثمانیه‌نك مؤسس نامداری غازی سلطان عثمان خان حضرتلرینه کوندردکاری منشور مشهور ایله جوابنامه‌سنك فارسی یازلدقلری کورلمکده‌در .

ایشته دولت ابدمدت عثمانیه نك بدایت تشکلنده، روم سلچوقیلرینك طرز تحریرلری قبول ایدلدیکی کبی ، آره‌دن بك آز برزمان مرورنده سلچوق علما وادباسنك عثمانلی محررلری میاننه دخوللری لسان عثمانینك ، اویغور لساننك اختلاطندن زیاده فارسی ایله مخلوط اولمسنی ایجاب ایتدیرمش ؛ وادبیات عثمانیه نك ایلك خطوه‌لری فارس آثارینی تعقیب ایتمشدر .

هرنه‌قدر سلطان اورخان غازی حضرتلری زماننده ادبیات عثمانیه‌مزی ایستدیکی قالبه افراغ ایده‌بیلمك اقتدارینی حائز داعی کبی داهیلر ظهور ایتمش ، وبرایکی عصر صوکره ازهری، شوقی، همامی ، عشقی ، عطایی ، احمد ویعقوب پاشالرله نهایت فضولی وسنان پاشا کبی ادبا یتشمش ایسه‌ده — فضولینك طرز مخصوصیله سنان پاشانك نثری استثنا ایدیلنجه — جمله‌سی‌ده شیوهٔ فارسی‌یی ترك ایده‌مدکلرندن لسان عثمانیمزده کلمات فارسیه عنصر اصلی حالنی بالاکتساب کوکلشمش قالمشدر .

شوسطرلری لسان عثمانی ایله فارسینك اختلاطندن شکایت اولمق اوزره یازمیورم . مقصد عاجزانهم عثمانلیلرك لسان فنی ودینیلری بولنان عربجه ایله برابر ؛ سوائق مبسوطه‌دن طولایی فارسی‌یی دخی تدرسلرینه حصول مجبوریت ، ولسان فارسینك تعلمنده‌کی کیفیتی عرض ایتمکدر .

(کلستان) سعدینك کمال بلاغت واطاقتله آسیانك هرطرفنه شعله‌پاش حقایق اولمسی دولت علیهٔ عثمانیه نك تأسیسی زمانلرینه تصادف

ایتمش وعثمانلیلرك تحصیل فارسیلرینه باعث شوق وغیرت اولمشدر .

فقط ، اوزمانلرده صنعت طباعتك هنوز جهان استنساخی احیـا ایده مه مش بولنمسی جهتله فردوسینك آلتمش بیـك بیتدن عبـارت (شهنامه) سنك ممالك ایرانیـه ده بیله انجق ایکی اوچ نسخه سی کوریلیوردی. محلندن جلب وتدارکی صورتیله ندرت وقیمتی بیان واعلان ایدیلن ظهیر فاریابینك آثاری ، خیامك رباعیات حکمت غایاتی، کذلك خاقانی وسائره کبی سرافرازان ادبای فرسك متروکات قلمیه لری کتب تدریسیه اعداد کثیره سی صره سنه کچه بیلمك شویله طورسون ، مطالعهٔ واقفین ایچون بیله کوچلکله بولنه بیلیرلر ایدی .

فصحای فرسدن خواجه حافظ محمد شمس الدین شیرازی حال حیاتنده اشعارینی تدوینه اوزه نمه مش ایکن وفاتی متعاقب منتسبلرندن سیدقاسم انوارك، آثارینی جمع ایله دیوانی ترتیبه همت ایتمسی وحد ذاتنده حافظك اشعـاری صوك درجه ده سـاده وقلندرانه اولوب هرکسك حظ نفس ایله قرائتنی موجب برخصیصهٔ دلشکاری شـامل اولمسی مجموعـهٔ آثارینك خطهٔ ایرانیه ده سرعت انتشار ، ممالك عثمانیه یه سهولت انتقالنی مستوجب اولدی .

لسـان فارسی تدریسیچون (کلستان) سعدینك ختام تعلیمنده هرنه قدر شیخ مشارالیهك (بوستان) ی موجود بولنمش ؛ وبرعصر قدر صوکره جامی مرحومك (بهارستان) ی دخی زینت بخش کتب خانهٔ شهود اولمش ایسه ده حافظك آثارنده کی انجذاب اشواق ، اغلب رغباتی بو جهتده کوسترمشدر .

شو صورتله (دیوان حافظ) هم کتب تدریسیه‌من میانه‌ کیردی ، هم ده ترقیات ادبیه‌یی ، ادبای فرسك تقلید آثاری و ادیلرنده آرایان شعرای عثمانیه ایچون یکانه‌نمونه اتخاذ ایدلدی .

طبایع بشریه ؛ ریاضت معنویه ، تربیهٔ علمیه کبی امور جدیه ایله متنبه اولمادقجه ؛ هر یرده ، هر زمانده ذوق روحانیدر زیاده اشواق جسمانیه‌یه انجذاب درون ، رونمون اوله‌جغی تسلیم کردهٔ مرد ذوفنوندر . هر نه‌قدر قنوی وسودی مرحوملرك (حافظ دیوانی) نه یازدقلری شرحلر کلمات و معانیٔ ظاهره‌یی یالکز تحلیل حالنده براقیه‌رق اشارات معنویه‌یه معطوف بولنمشلر ومعلمین کامله‌ده بویولده تدریساته امك ویرمشلر ایسه‌ده متعلمین شبان حافظك آثارنده علی الاکثر تصادف ایتدکاری ایکی کلمه ایله ، مترادف نظارتلری بولونان الفاظ سائره‌نك جمله‌سنی معانیٔ معلومه‌لریله قبول ایدیویرمکی ؛ اشارات صوفیه ، مباحث فلسفیه‌یه ذهن ویرمکدن اسهل کورمشلردر . بو زمینده یازلمش آثار سائره‌ده‌خی ؛ شعرك می ایله محبوبلك ؛ واو محبوبلر جمله‌سندن اولان ساقینك ثناسندن ، رجاسندن ، برطاقم ده تشبیهات عجیبه‌دن عبارت بولنمسی کبی برفکر حاصل ایتدیرمشدر .

(حافظ دیوانی) برخیلی نعوت مقدسه ، ابیات صوفیه‌یی شامل اولمقله برابر امثالنده کوریله‌مین برچوق حقایق حکمیه ، رموز جدیه‌یی جامعدر ، که هر بیتی ، هر مصراعی بر درس حکمت ، بر کتاب فلسفی اوله‌بیلر :

« قلندران حقیقت بنیم جو نخرند
قبای اطلس آنکس که از هنر عاریست »

و

« حافظ اگر بمیرد بر خاك آستانت
قدصار ذاحیات کانت بلا زوال »

بیتلریله :

« کس را وقوف نیست که انجام کار چیست »

و

« توبه فرمایان چرا خود توبه کمتر می کنند »

و

« براحق نرسید آنکه زحمتی نکشید »

و

« هرکه را نیست ادب لایق صحبت نبود »

مصراعلری مثللی آسیای وسطانك ، مهدمدنیت اولان هندك خلاصة الخلاصهٔ حکمیه ، زبدهٔ خالصهٔ ادبیه سی دیمکه سزاوار امثال فنیه سی تدقیق ایدیله جك یرده :

« سخن عشق نه آنست که آید بزبان
ساقیامی ده وکوتاه کن این گفت وشنفت »

بیتی کبی بکر مضمونلك انکشافی فلسفهٔ قدیمهٔ چینیه یه وقوف ایله حاصل اوله بیله جك کلماتك معانیٔ ظاهریه سنه حصر افکار ایدلمشدر .
شو اجمال تاریخی بی فقیره بر آنده تخطر ایتدیرن ؛ وکمال عجزمله

فارسی اولمق اوزره بو (ساقی نامه) یی یازدیران کیفیت : بر کون همبزم موانست ومشاعره اولان ایکی اوچ کنجلردن بریننك حافظ مرحومك :

« اکر آن ترك شیرازی بدست آرد دل مارا
بخال هندویش بخشم سمر قند وبخارارا
بده ساقی می باقی که درجنت نخواهم یافت
کنار آب رکن آباد وکلکشت مصلارا »

بیتلرینی عامیانه بر طرزده اوقومسی ؛ وکوش سامعینه صورت عادیه ده تأثیر ایتمسیدر . بیلیورم، که شو بیتلری اوقویانده ، دیکه‌رینلرده هیچ بر نکته حس ایتمیورلردی .

حافظك بو ایلك بیتی پارسده (جهان مصور) « L, univers Pittoresque » نامی آلتنده نشر ایدیلن تاریخ عمومی‌یه‌ده آلنمش ایسه‌ده فرانسزلرك ابیات سائره‌یه ترجیحاً جناب حافظك نمونهٔ اقتداری اوله‌رق شو بیتنی کوسترملرینه عائد محاکمه صددمزك خارجنده اولدیغی ایچون کوچك کتابك اوزون مقدمه‌سنده اوجهتدن‌ده تطویل کلامه میدان ویرمك ایسته‌مدم .

کثولك — ادویه ایله مخلوط مقدار جزؤیسی استثنا ایدیلنجه — طباً مضرتی ، طبعاً مذمومیتی ، دیانةً حرمت ومقدوحیتی استعمال ایدنلرکده ، ایتمینلرکده معلوملری اولدیغی حالده وظائف انسانیه‌نك اك مقدسی اولان تدرس اسناندن ، تحصیل علومدن بر فکر سرمستی استحصالی ، وهر قومك موازنهٔ مدنیتی بولونان ادبیاتك می ایله محبوبدن

عبارت ظنیله اذواق وجدانیـه ، اشواق ادبیـه نك اوالفت وتحریرده آرائسی ؛ ترقیات حاضرهٔ عثمانیه مزله توفیقی ممکن اوله میان وبیکده برقاچ کنجمزده کوریله مین کیفیاتدندر .

پادشاه کمالات آکتناه افندمز حضرتلرینك سایهٔ تعالیـات سرمایهٔ حضرت شهریاریلرنده مکاتب ملکیه وعسکریه مزك جمله سنده حفظ صحته عائد درسلر تعلیم ؛ وادبیات حقیقیه نك لوازمات سانحاتنی مستحضر کتابلر تدریس اولنمقده ؛ مع هذا عشرت دینیلن ام الجرائمك تولید ایتدیکی حادثات غیرمتناهیه نك میلیونلرله آثار متأسفه سی کوریلوب ، ایشیدلمکده ایکن عقلی باشنده بر کنجك میخانه قپوسی اوکندن بیله کچمك ایستهمیه جکی بدیدار در .

شعرای سالفه دن پك چوغی (ساقی نامه) و (صهبانامه) کبی اسملرله — بعضلرینك برقاچ بیتلری مستثنا اوله رق — مألوفیت ذاتیه لرینی تأیید ، کنج متشاعرلرك تمایلات حاصله لرینی تزییددن باشقه بر شیئه یارامیان اثرلر یازمشلردر .

فقیر ایسه — مدلولاتك او (ساقی نامه) لره تماماً مغایر بولونمسی حیثیتیله — کنجلرمزدن بعضلرینـك « می ایله ساقینك علیهنده ده (ساقی نامه) یازیلیورمش » دییه عشرتدن متولد خسـارات عظیمه ، مضرات عـدیده یه نظر دقتلرینی جلب ایده بیلمش اولورم امیدیله بالاده عرض ایتدیکم تأثردن متحصل برقاچ بیتی او نام ایله توسیم ایتدم .

لسان مادرزادمزی کوچلکله یازابیلان بر محب علم وادب اولدیغم حالده حد وحسابه صیغمیان سیآت مسکراتك بویله اوفاجق عجمی بر منظومه یه

درج وادخالی البته وسعمك فوقنده بولنه جقدر . شو حالده منظومه‌ده نسیاندن ایلری کلمش نه قدر نقصان کوریلیرسه ارباب مطالعه‌نك عفوینه شایان، نیات حسنه‌مك بو صورتله بادیٔ غفران اولمسنی امید ایدییورم .

(ومن الله التوفیق)

جیده : ١١ كانون ثانی سنه ١٣١٤

دعوی وکیللرندن
نوری

ساقی نامهٔ نوری

خدایا قدرت ایجاد وفطرت
پذیرایش ندارد حد وغایت

زنهبات هستند مفسدی چند
از آنها بس کسان باشند دربند

می و میخانه ساقی و بد اقران
فسادشان مخل هوش واذهان

یکی راهوش نبود آدمی نیست
زاوقات رفاهیت دمی نیست

بر آمد روی عالم آب زشتی
می وباده بخواندند آن درشتی

براندهوش مردم نشئهٔ او
بمیرد خلق را ان زهر بدبو

زمی آید همه کردار ماطل
زوی آید دوهن رفتار باطل

پدر رادشمن مخدوم خود کرد
بسا اتلاف جان این و آن کرد

کسی که مبتلای باده باشد
بلای خود بدست خویش یابد

بنوشد اندك اندك اولا آن
کمان دارد خسارت نبود هر آن

باو کفتند هردم بادهٔ نوشان
«کای همبزم ما اصلا مترسان»

خدایا کاش نباشد اسم باده
کزو عالم برنج صدفتاده

که یك دو کاسه نوشد کرسبهرو
بوقت اندکی باشد بلاجو

نباشد باده را تأخیر وامساك
مکرمی باید آن بی هوش راباك

دو پیمانه کشد امشب ، بفردا
سه و پنجش بنوشد بی محابا

اگر پرسی بگویند « ازدوباده
پریشانی نیاید برفتاده »

دوباده موجب ادبار آنست
دوباده سالب رفتار آنست

نمی دانندکه آن کأس نخستین
کند آن راکه سازد دیگراز این

که هر بدمست ازدو مبتدر شد
ولی توقیف آن نامقتدر شد

دوباده سه، سه یش پنج و شش آورد
مباشر را همین عیاش میکرد

کسی مألوف آن شرار باشد
بلا برفرق او دوار باشد

زمان شرب آن وقتاکه آید
قرار وعقل باده کش نماند

نمیسازد اکر کاری بگیرد
چنانکه بی‌نوا آندم بمیرد

می و میخانه : شیطان و جهنم
چه میبخشند جز شرمساندانم

عرق خوری که درویرانه نوشد
در آندم تابکاشانه شتابد

بخانه وصلتی آماده گویا
چنان وصلتکه فوق‌العاده کویا

برآورده ویا درخانهٔ آن
وقوعات که بزرك همچو نیران

نیندازد نظر هرکز باطراف
بلا یا بدکسی کوید باولاف

شتابد می شتابد می شتابد
بلای مبرم خود تا که یابد

دمی کاید قدح بردست بدمست
در آندم می شناسد عالمی هست

ولی اصلا نبیند خویش واولاد
برای آن قدح آید بمعتاد

ترقب می کند اولاد ونالد
که تادر دستمالش چیز آید

حیف آنرا بره وقتی نماند
خرد چیزی قرارش رفته باشد

برنجد لاجرم دلهای معصوم
ز تلطیف پدر باشندکه محروم

اگر خورد طعام خود باولاد
ترقب می کنند اولاد واحفاد

پدر فی الحال عرق نوشد بآنجا
دونوزادش دراینجا زهر دلرا

کند ذوقی پیاله خوار گویا
شوند سکان خانه حیف گویا

که هرشب انتظار سفره کردند
برای آن مسبب طعنه گویند

زمان آید شود سرخوش بی‌هوش
ارائه میکند اوضاع ناخوش

بی جرمی همین دشنام گوید
برای عربده انسان جوید

شوند طفلان او نالان و گویان
زچشمان تألم اشك ریزان

ولی دیوانه‌را تأثیر آن نیست
نمی‌داندکه آندم عائله چیست

همه شب این بلا و درد عشرت
کنند اولادش ازسرمست نفرت

بلای مبرم عشرت عظیمست
همه انجام میخواران وخیمست

صفا ازنشوهٔ می هرکه جوید
بلا یابد بآخر آه گوید

که آن نشوه خمارشرا نیرزد
خماری‌که نظام عقل دزدد

نماند فکر خالص ، ذهن تابان
خلل طاری شود بر درك واذهان

کدام ارباب عقل آنرا ثناخوان
ثنا خوانش همه بی درك و ایقان

بمی ام الخبائث گفت عارف
مؤید شد همه معنی ز هاتف

اگر باشد بماهی صد جنایت
نهشتادش بود از روی عشرت

نباشد شفقت اولاد سرمست
که بیوجدانیست معتاد سرمست

شود ضایع نخستین هوش سرخوش
دوم ضایع کند ناموس بی هوش

هدر باشد حیاتش نیز مماتش
فنا یابد سوم عمر وحیاتش

مثال می نباشد در کبائر
کبائر شد بنزد آن صغائر

نباشد اطراد حال واطوار
شوند باده کشان اطفال مشوار

نداند مصرف وایراد خودرا
کند باعمرخویش اموال افنا

سفاهت آورد آخر سفالت
سفالت میبرد دود رذالت

چه مینوشد چه یاشامد نداند
بوقتی لذت هستی نیابد

جدالش میشود بسیار بسیار
دم می کش بود هردم دل آزار

شکیب زن رسد آخر بانجام
که این بارگران هرشام هرشام

ندانی زن که در هرقوم وملت
شوند اضعف بوند محتاج حرمت

دل آزردهٔ آنان رقیقست
تأثر آورند هردم دقیقست

مدار زینت هرقوم یکسان
پری رویان وگل بوی گلستان

سزاواری که باید عذر ایشان
برای سعد والفت جز سه نقصان

زن هرکس شریك عمر باشد
زهرکاری خراب دل نباید

مجو اززن وزانت همچو آدم
برین معنی موافق شدکه عالم

تأثر مایهٔ وهم زنانست
دوچشم خوب ایشان گریه‌دانست

که‌میزایند بما اولاد واحفاد
که‌شد هم عمر وهم پیدای اجداد

شرف بخش جهان گر مردمانند
بهرجا مادر مردم زنانند

که قائم می شود بازن محبت
دلشانست تصدرگاه شفقت

مزید حرمت آنان بباید
دل نازکتران تا دست آید

عوالم ازهم سازیٔ آنان
قبائل ذادکان ماه رویان

انیس حجله زار آدمیت
جلیس خانهٔ مهر شربعت

رفیق دلنواز سعد وادبار
شفیق سرمد هم‌حال وافکار

طراوت کسوهٔ اندام آنان
ظرافت توأم همجنس ایشان

تحمل میرسد تا غایت حد
که جان والده برلب برآید

شکایت آورد برزوج ازخویش
نهد این کارهای مست درپیش

نترسد بی حیا ازخشم یزدان
ندارد شرم از احباب وخویشان

که یك دیوانه‌ئیست بی‌قید وتدبیر
زنش دردست غدرش همچونخجیر

زند نعره دهد دشنام بسیار
بود کاشانه هرشب عربده‌زار

زنرم وسخت دستش هرچه آید
زند برزن کاو هوشی ندارد

درین خانه‌که هست مادر دونوزاد
زدستش میکنند افغان وفریاد

میانشان رود نور سعادت
که آید همچنین ابر سفالت

حکم فرما شود آخر نفاقی
درین خانه نماند اتفاقی

دوباده میرود تانزد قاضی
باین حالت نباشد هوش راضی

میان عائله دعوی کشاده
ببینی که چهاشد از دوباده

فغان دارند پدر مادر دو اولاد
که میشد حال ایشان خانه برباد

زن میکش همی جوید طلاقش
که میفهمد سلامت درفراقش

باین صورت شود کر حسم دعوی
درین مرکز نماند رسم دعوی

ظهور آید همان تفریق اشیا
دونوزادش بود انفاق پیدا

ستد زوجه طبیعی مهر خودرا
شود هرادعایش نفرت افزا

درحکام نشیمن کاه آنان
نماند ازکسی این حال پنهان

زنی بی چاره در باب عدالت
دونوزادش نشسته درخفالت

پدر مادر بهنکام حیاتند
یتیمی شد ولی حیفا دوفرزند

خمیده گردن این نوردیده
فغانی میکند آن پابریده

که اندازد نگاهی بردو معصوم
دلش سوزد بریزد اشك مسموم

که دارد اطلاعی حال ایشان
شوند برمیکش این لعنه گویان

ولی درقلب سنگینش اثر نیست
نداندکه وداد عائله چیست

حیات این دوفرزندان متروك
بود ازدفتر عرفان محکوك

که آن بیچارکان طفل خلقت
یتیمان پریشان مذلت

کهباشد دستگیر این دوبیزاد
دبستانی که میخواهد فرستاد

که میبخشد کتاب وکالك وکاغد
جبین بیکسان از یخ که بارد

بدهلیز جهالت این دو گوهر
اسیران سفالت شد سراسر

دوباده عمر آن در ذکارا
کند درجهل بی پایان افنا

پدر باده کشد اولاد حرمان
چنان حرمان که شد از علم وعرفان

بیا ای نامه خوان رحم پرور
ببین احوال آن متروکه مادر

دوچشم او دومنبع بر دو نوزاد
چنان نوزادکان محروم استاد

چنان اولاد او که نانشان نیست
نمیدانند ولی که نیست وهست چیست

چنان فرزند بی اموال واشیا
چنان طفلاند برهنه تن سراپا

دونوزادش بخواهند چیز بسیار
بریزد والده خون دل زار

فغان دارند زجوعی دو برادر
کرا گوید ، چه یابد سوخته مادر

درون خانه چون حزن مجسم
مرارت بر جدارش‌ها مرسم

مبر بر حال این خانه گمانی
شبی خالی بباشد از فغانی

بدین حالت سه بیچاره بمانند
که ازجوعی وسردی تا بمیرند

پدر گردد بهرجا همچو خرگوش
نباشد مسکن آن خانه بردوش

دمی خالی نماندکه ننوشد
که گویا نشوهٔ می غم بپوشد

مذات همنشین آن بد اخلاق
بود مذموم خلق ، مردود خلاق

شود اومست ولایعقل شب وروز
برد عقل قصیرش جام دلسوز

ندانستی بدیوانه چه جایش
شود بیمارخانه ملجایش

باینجا نفس خودرا کر نیارد
حکومت آنچنان مردم بدارد

شده بیمار خانه مسکن او
درش آمد دوطفل عافیت جو

بیکدیکر ارائه میکنندش
نفهمیدد ولی آنان میکیش

یکی کویدکه این شخص سفیلست
دیکر باور کندکه آن ذلیلست

میانشان شود این کفتکوها
بود ریزیده اشکی چند آنجا

بکفتا کودکش ای دادر من
سخن کویا بما آن هوش افکن

حقیقت آن سیه جامه درآمد
سخن میکفته باشد هم بنالد

نیابیدند معانی درمقالش
اثر میکرد برطفلان ملالش

نمیدانی سخن آثار هوشست
حروف منتظم اثمار هوشست

جدا باشد زسرکر فکر آدم
بیرون آید زجمعیات عالم

او میگفت وپسر هایش زحیرت
مثال عکس آن شوریده فکرت

بزرگش صیحه میزدکه « الهی !
نمیدانیم اسرارت کماهی

پدرکردی بما آسیمهٔ این
سر پردردما هردم ببالین

اودر زنجیر رنج افزای مستی
بما حکم جفای نان‌نیستی

زتکلیف شما آزاده باشیم
باحکام پدر سرداده باشیم

پدر در پشت این مشؤم آز کن
دو اولادش بپیشش اشك افکن

حیات این حیات آدمی نیست
بمادر روی عالم خرمی نیست

ستاد ای رب قابض روح ما داد !
بانجامی رسد فریاد معتاد »

سخن آمد در اینجا او بافتاد
نماندش اقتداری که بفریاد

دوچشم هردو معصوم یتیمان
دومنبع شد در آندم اشك ریزان

عرق نوش از میخانه بنوشد
بخار خون او هرشب خروشد

سفیلان زمان یاران آنند
سفیهان جهان دوستان آنند

« کنند همجنس با همجنس پرواز »
« کبوتر با کبوتر باز با باز »

بجویند وبیابیدند هرشام
بعشرت خانه یکدیکر می آشام

نشیمن کاه میخواران آنجاست
محبت خانهٔ مستان آنجاست

در آنجا بادهای نشوه آمیز
در آنجا ساقیان عشوه انکیز

در آنجا دوستان خوش کویان
در آنجا نعرهٔ پرشوق مستان

در آنجا صحبت سرمستیٔ می
در آنجا نفخهٔ آهستهٔ نی

در آنجا خوان ناتکلیف ومنت
در آنجا ذوق نامحصور عشرت

در آنجا هرکه آید آشنا یست
در آنجا هرچه خواند دلکشا یست

در آنجا مطربان خوش ادایان
در آنجا بلبلان غنچه رویان

در آنجا هرچه میخواهی بیابی
در آنجا مایهٔ شوقست آبی

زمان رفتن آنجا بیاید
شکیب وهوش میخواران نماند

گذارند کارو کسب‌شان شتابند
که تا درمیکده آبی بیابند

کنند تشویق یکدیگر سفیهان
بمیخانه که میرفتند آنان

بیانید آن سیهرویان یك دو
کشاده خوانها بودند بهرسو

میان میکشان بیگانگی نیست
بچشم مست هرکس آشنایست

بیکدیگر بخندند وبگویند
بحرف اندازیٔ نشوه بجویند

فزاید گرد کاسه اندك اندك
ستد ادرا کشان ساقیٔ کودك

پیالها بآینـد وبرفتند
ولی آنان ندانندکه چه نوشند

زن مستی که از جوعست صائم
سخا یابد در آنجا همچو حاتم

دمی آیدکه مجلس کرم یابد
زهر سـو نعرهٔ مستـانه آید

یکی خواند یکی کفتد بهرجا
یکی رقص آورد که بی سروپا

یکی خندد چراخندد نداند
یکی نالد نداندکه چـه نالد

یکی دشنام خواند همدم خویش
ولی اسباب نیستست درپس وپیش

شـود بزم محبت یك رزم کاه
نتیجه این کلات خواه ناخواه

کههر میخوار آید از دیکر سوی
کجا یابی درآنجا از صفا بوی

مخالف میشود فکر وطبیعت
پیاله میدهد برمغز حدت

سخن گفتند هردم بی سروبن
که هوش مردمان بستند می وزن

کسی که آنچنان غلغل بماند
چه داند که چه میگوید چه خواند

پیامی نیست در آنجا ازسروپا
چوگرماب زنان هرفرد گویا

در آنجا پرتو صحبت مجوئید
در آنجا ذوق نانکبت مجوئید

در آنجا انتظام دل نماند
در آنجا هوش مینوشی که یابد

در آنجا هرسخن بی فهم وادراك
در آنجا پرشود مستان ناپاك

در آنجا کدخدانان سفیلان
در آنجا ترش رویان سفیهان

در آنجا هرکه یابی عار نیابی
در آنجا نیست از پروای شابی

در آنجا ناز ناهموار شوخان
در آنجا شیوهٔ بدمست مستان

در آنجا میشود هرشب جدلها
درآنجا شتم وجرح ومرك درآنجا

بدین صورت فزاید سوء اخلاق
بخواند لعنت بسیار خلاق

یکی کشته دیگر زندان میخفت
زجمعیات مردم هردومیرفت

درین پیش در زندان سه معصوم
دوطفلان درسرگورند که مغموم

زنی که صیحه وافغان دارد
دیگر زن کهزماران رحم خواهد

یتیمان جفا کاران آنند
سفیل وبیکسان کشتکانند

یکی مرده دیگر محروم عالم
زن واولادشان مغدور هردم

در میخانه هرشامست کشاده
بلایی میکشد هرکه فتاده

درآنجا ازچنین احوال بدبو
لبالب پرشده هرجا وهرسو

نمی بینی که نام آن می ناب
که شامل می شده حرف شرو آب

سرآنجام دوباده این قدرنیست
نمی آید بخانه آنها چیست

چوشر وفتنه اش بیرون زتعداد
برای آن دوقصه کردم ایراد

کسی باده کش ومألوف آنست
بهرجا طعنه خوار بی کانست

نماند حرمت ذاتی نخستین
رود حیثیت والای پیشین

کمی یابد خلوص اقربایش
شود کم ائتلاف اصدقایش

بروی او که میخندد دروغست
که با میکش محبت بی فروغست

نماند درلباس او نظافت
زعیاشان گریزد چون طهارت

شود مسرف رود مال ونقودش
که درمستی فزونتر باد جودش

زمان آید نماند نقد وثروت
احبایش بکردند قطع الفت

تهی دستی بخوانند آن توانگر
سفیل بی نوا باشد سراسر

زکار وکسب خود بیگانه ماند
بهرجا میکش بدنام باشد

عطالت طبع دوم آن ذلیلست
گدایست بی نوایست نیزسفیلست

بلرزد دستهایش درجوانی
خمیده قد شود اوناتوانی

بیابد دیدگانش ضعف بی‌وقت
دل او همچوسنگی میشود سخت

زوجدانش تأثر شد گریزان
غلط گفتم نماند دراو وجدان

بیابد طبع ناپاکش درشق
جبینش میستد هم رنك زشتی

نماند حافظه فکرش پریشان
که‌مغز اوکند تخریب نسیان

زفکر اوگذشت آب حیادت
بجای او زمین کرده بطائت

کلامش قدرت پیشین ندارد
که‌در فکر وزبان تابی نماند

جگر سوخته وسینه تنك آخر
مریضی‌که بهرجا زهر ناشر

رود هوشش نهایت ازسر او
بدین صورت بمیرد مست بدخو

سر آنجامش نه‌این مسطور عبارت
نباشد قصه‌هایش حد وغایت

قماربازی دل آزاری زمستان
بجان خود نشد رحمی در آنان

بآن خانه‌که پای انداخت عشرت
نماند دردرونش عز ولذت

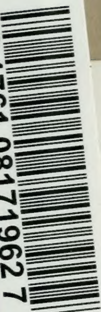
بزرگان جرائم از زبانند
زبان میکشانش ترجمانند

کسی در روز میخوارست ای یار
برانداز ازصنوف مردم آن مار

بیا ساقی بریزم تاشرابت
زیانی دارد اهل‌جان ز آبت

صوك

3 1761 08171962 7